

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 8P/51/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6818201767
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Šedivec
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2018:6818201767.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca sudcom JUDr. Miroslavom Šedivcom v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: U. M., S.. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov matky: H. Š., S.. XX.XX.XXXX, N. M. XXX XX X. C. XX, prechodne bytom A. XXX, XXX XX V., Č. R., L. J.: R. M., S.. XX.XX.XXXX, N. M. XXX XX V. XXX, maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti X/ V. Č., S.. XX.XX.XXXX, N. M. XXX XX V. XXX L. X/ X. Č., S.. XX.XX.XXXX, N. M. XXX XX V. XXX, o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Zrušuje náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú nad maloletým dieťaťom: U. M., S.. XX.XX.XXXX, rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 6P/26/2016-65 zo dňa 21.06.2016.

Maloleté dieťa: U. M., S.. XX.XX.XXXX, zveruje do osobnej starostlivosti matky.

Otec maloletého dieťaťa je povinný počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku prispievať na výživu maloletého dieťaťa: U. M., S.. XX.XX.XXXX, mesačne vo výške 83,- Eur, pričom výživné je otec povinný platiť matke maloletého dieťaťa vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje.

Matke ukladá povinnosť v procese adaptácie maloletého dieťaťa spolupracovať so psychológom a do troch mesiacov od prevzatia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti zaslať súdu správu psychológa o priebehu a výsledku adaptácie maloletého dieťaťa.

Žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Otcovi maloletého dieťaťa odníma oslobodenie od súdnych poplatkov.

Otec je povinný zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške 118,20 Eur na účet Okresného súdu Revúca v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti štát nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Revúca uznesením č.k. 6P/61/2017-94 zo dňa 18.09.2018 bez návrhu začal konanie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: U. M., S.. XX.XX.XXXX, o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti na tom skutkovom základe, že rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 6P/26/2016-65 zo dňa 21.06.2016 bola maloletá U. M.Á., S.. XX.XX.XXXX, zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starej matke V. Č.R., S.. XX.XX.XXXX, a jej manželovi X. Č., S.. XX.XX.XXXX, J. N. M. XXX XX V. XXX, a ďalší dvaja súrodenci maloletej U. a to Z. Š., S.. XX.XX.XXXX, L. Q. Š., S.. XX.XX.XXXX,

boli zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky maloletého Q.: E. V., S.. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XX. Dôvodom pre zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti bola skutočnosť, že matka maloletých detí sa v spoločnej domácnosti s druhom F. V. nemohla o svoje maloleté deti postarať z dôvodu, že F. V. matku maloletých detí a maloletú Z. Š. týral fyzicky a psychicky, za čo bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/54/2017 zo dňa 03.04.2017. Otec maloletej Dominiky v čase rozhodovania o náhradnej osobnej starostlivosti bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý vykonával až do 30.08.2018, kedy bol otec maloletého dieťaťa prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, aj preto bolo teda potrebné preskúmať, či naďalej pretrvávajú dôvody pre ďalšie trvanie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom.

2.Písomné vyjadrenie k veci podala súdu iba matka maloletého dieťaťa, ktorá písomným podaním doručeným súdu dňa 27.09.2018 požiadala o zverenie maloletého dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti, keďže v súčasnosti sa už o všetky svoje deti dokáže postarať aj sama. Otec maloletého dieťaťa sa k veci vyjadril na pojednávaní vo veci tak, že navrhoval maloleté dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti alebo navrhoval ponechať dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti svojej matky - starej matky maloletého dieťaťa, ktorá sa o dieťa starala doposiaľ. Kolízny opatrovník navrhoval maloleté dieťa zveriť do osobnej starostlivosti matky, otcovi stanoviť vyživovaciu povinnosť vo výške 100,- Eur a právo otca stretávať sa s maloletým dieťaťom neupravovať. Stará matka dieťaťa V. Č., S.. XX.XX.XXXX, navrhovala zveriť dieťa do osobnej starostlivosti otca s tým, že o dieťa sa bude starať ona ako doteraz.

3.Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: uznesenie č. I. 1, lustrácie v registroch č. I. 5 - 14, potvrdenie úradu práce č. I. 34, správa kolízneho opatrovníka č. I. 35, odborné vyjadrenie znalkyne doručené 09.11.2018, pripojenými spismi Okresného súdu Revúca: sp. zn. 6P/26/2016, sp. zn. 6P/61/2018 a sp. zn. 6P/1/2018, výsluchom matky, otca a starej matky maloletého dieťaťa. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázaný nasledovný skutkový stav:

4.Rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 6P/26/2016-65 zo dňa 21.06.2016 bola maloletá U. M., S.. XX.XX.XXXX, zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starej matke V. Č., S.. XX.XX.XXXX, a jej manželovi X. Č., S.. XX.XX.XXXX, obaja trvale M. XXX XX V. XXX. Ďalší dvaja starší súrodenci maloletej U. L. N. Z. Š., S.. XX.XX.XXXX, L. Q. Š.Y., S.. XX.XX.XXXX, boli zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky maloletého Q.: E. V.Z., S.. XX.XX.XXXX, N. M. J. XX. Dôvodom pre zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti bola skutočnosť, že matka maloletých detí sa v spoločnej domácnosti s druhom F. V. nemohla o svoje maloleté deti postarať z dôvodu, že F. V. matku maloletých detí a maloletú Z. Š.Ú. týral fyzicky a psychicky, za čo bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/54/2017 zo dňa 03.04.2017. Matka maloletých detí bola nezamestnaná bez stáleho príjmu, preto vyživovacia povinnosť matky ku všetkým trom maloletým deťom bola určená vo výške minimálneho zákonom stanoveného výživného. Po rozhodnutí vo veci sp. zn. 6P/26/2016 sa matka maloletých detí presťahovala do Českej republiky do mesta Sušice, kde sa riadne zamestnala, prenajal si byt, v ktorom má vytvorené riadne podmienky pre starostlivosť o svoje maloleté deti. Na tomto základe náhradná osobná starostlivosť nad maloletou Kristínou bola zrušená už rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 4P/35/2017 zo dňa 14.07.2017 a od tej doby je maloletá Z. opäť zverená do osobnej starostlivosti matky, v Sušiciach študuje na Strednej odbornej škole odbor kuchár - čašník; jej otec bol zaviazaný platením výživného vo výške 40,- Eur mesačne. Náhradná osobná starostlivosť nad maloletým Petrom bola zrušená rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 6P/1/2018 zo dňa 03.07.2018, od tej doby je maloletý Q. opäť zverený do osobnej starostlivosti matky; jeho otec bol zaviazaný platením výživného v minimálnej zákonom stanovenej výške. Otec Z. Š. ani otec Q. Š. určené výživné matke maloletých detí neplatia.

5.Začatiu konania v tejto veci prechádzalo konanie vo veci sp. zn. 6P/61/2017, v ktorom konaní súd konal o spojených návrhoch matky na úpravu styku s maloletým dieťaťom a o návrhu starej matky o zvýšenie vyživovacej povinnosti matky, pričom matka už vtedy na pojednávaní vo veci uviedla, že najradšej by bola, keby jej maloletá U. bola zverená tiež naspäť do osobnej starostlivosti. Vo vzťahu k návrhu matky na úpravu styku zo správ kolízneho opatrovníka v tej dobe vyplynulo, že prvé problémy v stretávaní matky a maloletého dieťaťa ohlásila matka kolíznemu opatrovníkovi dňa 14.07.2017, kedy uviedla, že stará matka dieťaťa V. Č. jej nedovolí kontaktovať sa s dcérou. Kolízny opatrovník starú matku dieťaťa upozornil, aby matke umožňovala stretávať sa s dcérou. Pohovorom s maloletou U. kolízny opatrovník zistil, že maloletá U. sa stretávať s matkou nechce, ani jej nechce telefonovať. O svojom vzťahu k matke U. uvádzala frázy, že matka ju z domu vyhodila, nedávala jej jesť a pod., ktoré zrejme započula v domácnosti starej matky. Kolízny opatrovník preto navrhoval, aby maloletá U. spoločne s matkou a starou matkou navštevovali referát poradensko-psychologických služieb za účelom sanácie rodinných vzťahov. Aj opakovaným výsluchom dieťaťa na pojednávaní vo veci bolo zistené, že maloletá U. svoju matku odmieta a to až tak, že so svojou matkou vôbec nechce nadviazať žiadny kontakt ani očný, ani

verbálny, už vôbec nie fyzický, odmietla si vziať aj veci, ktoré jej matka doniesla. Aj na pojednávaní vo veci maloletá U. zopakovala o svojom vzťahu k matke, že matka ju z domu vyhodila, nedávala jej jesť a pod., na otázku súdu, či si pamätá na dobu, kým žila s matkou v Muránskej Zdychave, však maloletá U. uviedla, že na toto sa už nepamätá. Keďže matka maloletého dieťaťa z dôvodu pracovných povinností a starostlivosti o dcéru Z. v Českej republike bola prítomná na Slovensku len počas dovolenky po dobu dvoch týždňov na Vianoce a dvoch týždňov v lete, súd pojednávanie vo veci opakovane odročil a matke, maloletej U. a jej starej matke uložil povinnosť zúčastniť sa pohovoru najskôr u psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Revúca a potom aj u znalkyne z odboru klinická psychológia detí aj dospelých Mgr. Ivety Snitkovej v Revúcej. Zo správy z konzultácie u psychológa referátu poradensko-psychologických služieb uskutočnenej v januári 2018 vyplýva, že realizácia poradenského procesu je veľmi komplikovaná z dôvodu, že stará matka dieťaťa má silný odmietavý postoj voči matke dieťaťa aj voči spolupráci so psychologičkou, čo stará matka dieťaťa prezentovala opakovane aj na pojednávaní vo veci. Stará matka dieťaťa svojim správaním podporuje v maloletej U. negatívne vnímanie matky, čo má z dlhodobého hľadiska nepriaznivý vplyv na psychický vývin dieťaťa. Matka prejavuje ochotu ku komunikácii so starou matkou, k svojej dcére má pozitívny vzťah a túži byť s ňou v intenzívnom kontakte. Postoj dieťaťa k matke sa zistiť nepodarilo. Pohovor u znalkyne z odboru klinická psychológia detí aj dospelých Mgr. Ivety Snitkovej v Revúcej v mesiaci júl 2018 uskutočnený nebol z dôvodu hospitalizácie maloletej Dominiky v nemocnici v Revúcej a neskôr v nemocnici v Rimavskej Sobote a Banskej Bystrici.

6. Na základe dovtedy vykonaného dokazovania preto súd rozsudkom č.k. 6P/61/2017-83 zo dňa 13.07.2018 návrh matky o úpravu práva styku matky s maloletým dieťaťom zamietol, pretože mal z vykonaného dokazovania preukázané, že maloletá U. so svojou matkou odmietala nadviazať kontakt v akejkoľvek forme. Konzultácie u psychológa referátu poradensko-psychologických služieb resp. konzultácie so znalkyňou z odboru klinická psychológia detí aj dospelých bolo možné vykonávať len v dobe prítomnosti matky na Slovensku, teda po dobu dvoch týždňov počas Vianoc a v lete, pričom reálne uskutočnená bola iba jedna konzultácia v januári 2018, ktorou bolo zistené, že hoci matka má k svojej dcére pozitívny vzťah a túži byť s ňou v intenzívnom kontakte, pričom matka prejavuje aj ochotu ku komunikácii so starou matkou dieťaťa, je to práve osoba starej matky, ktorá má silný odmietavý postoj voči matke dieťaťa aj voči spolupráci so psychologičkou, stará matka dieťaťa svojim správaním podporuje v maloletej U. negatívne vnímanie matky, čo má z dlhodobého hľadiska nepriaznivý vplyv na psychický vývin dieťaťa. Ku dňu rozhodnutia súdu vo veci tak neboli splnené podmienky pre úpravu práva matky stretávať sa s maloletou U., pretože maloletá U., zrejme pod vplyvom starej matky, akýkoľvek kontakt so svojou matkou zatiaľ odmietala a pre jej neskoršiu hospitalizáciu nebolo možné pristúpiť k sanácii vzťahu matky a dieťaťa. Zásadný negatívny vplyv starej matky v tomto smere bol zrejmý aj z toho, že ostatné dve maloleté deti Z. L. Q., zverené pôvodne do náhradnej osobnej starostlivosti E. V., ktorá kontakt týchto dvoch detí s matkou podporovala a umožňovala, si vzťah k svojej matke zachovali a obe sú už späť v osobnej starostlivosti matky. V súvislosti s ukončením výkonu trestu odňatia slobody otcom maloletej U. 30.08.2018 vzniknú podmienky pre prehodnotenie ďalšieho trvania náhradnej osobnej starostlivosti, súd aj bez návrhu začne konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, v rámci ktorého konania bude predmetom aj úprava práva matky stretávať sa s maloletou U., ak maloletá U. nebude zverená do osobnej starostlivosti matky.

7. Na závery konania vedeného pod sp. zn. 6P/61/2017 súd plynule nadviazal začatím tohto konania bez návrhu a vykonaním znaleckého dokazovania znalcom z odboru klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých Mgr. Ivetou Snitkovou, ktorá v odbornom vyjadrení č. 24/2018 zo dňa 09.11.2018 uviedla, že maloletá U. odmieta svoju matku ako dôsledok prístupu prostredia, v ktorom žije u svojej starej matky, ktorá má k matke dieťaťa negatívny vzťah, ktorý prejavuje aj pred maloletou U., ktorá názory a postoje starej matky nekriticky preberá, vnútorne však s vynútenou poslušnosťou zo strany starej matky nesúhlasí. Pri akejkoľvek zmienke o matke nasleduje zo strany dieťaťa blok s tvrdou necitlivou reakciou neprírodnou vnútornej emotivite dieťaťa. Vnútorňý konflikt dieťaťa voči matke spôsobuje jej ďalšie zranenie. Pozitívny kontakt matky s dieťaťom sa počas stretnutí u psychologičky nepodarilo nadviazať, matka bola ústretová a trepezlivá, v správaní dieťaťa sa však odrazili jeho obavy z reakcie starej matky, v ktorej prítomnosti nedokáže dieťa inak reagovať, preto sa dieťa správa tak, ako to vyhovuje postojom starej matky. Vzhľadom na okolnosti a aktuálny stav psychiky dieťaťa je vhodné až potrebné zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky. U U. sa preukázali deficit lásky a jej potreba. Matka je diferencovanou citlivou osobnosťou so schopnosťou empatického prístupu a utvárania pozitívnych vzťahov a dokáže túto potrebu dieťaťa naplniť, napriek svojim chybám z minulosti, v súčasnosti matka utvára podmienky pre všetky svoje deti, aby mohli opäť žiť spolu ako rodina. Maloletá U. aj keby spočiatku protestovala alebo nesúhlasila, situáciu zvládne v krátkej dobe, možno s odbornou pomocou.

8. Matka maloletého dieťaťa je od mesiaca január 2017 doposiaľ zamestnaná v spoločnosti SOLODOOR a. s. Sušice na dobu neurčitú a dosahuje tu priemerný zárobok vo výške 15.000 - 15.500 Kč. V meste Sušice má matka prenajatý byt o veľkosti 1+1, v ktorom izba je rozdelená na dve časti, kde v jednej časti býva dcéra Z. v druhej časti syn Q., matka prespáva v priestrannej kuchyni. Nájomné za byt matka platí vo výške 6.500,- Kč mesačne, za elektrinu platí 560,- Kč mesačne. Šetrením pomerov matky v spise sp. zn. 6P/1/2018 bolo prostredníctvom dožiadaného súdu zistené, že výchovné prostredie v tomto byte je vyhovujúce, matka je schopná zabezpečiť potreby maloletých detí po všetkých stránkach. V meste Sušice bývajú aj rodičia matky maloletého dieťaťa, ktorí bývajú na rovnakej ulici v inom dome. Matka má zverené do osobnej starostlivosti dve staršie deti, otec Z. Š. ani otec Q. Š. určené výživné matke maloletých detí neplatia. Obidve staršie deti sa v tomto prostredí adaptovali dobre, Z. navštevuje strednú školu, Peter základnú školu, do ktorej by chodila aj maloletá U.. Pre prípad zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, matka nenavrholala osobitne upraviť právo starej matky a otca maloletého dieťaťa stretávať sa s maloletou U., stretnutie by im v prípade záujmu umožnila počas pobytu na Slovensku dvakrát v roku, otec by sa mohol s dcérou stretávať aj v Českej republike, kde otec tiež pracuje.

9. Otec maloletého dieťaťa bol od 30.04.2015 do 30.08.2018 vo výkone trestu odňatia slobody, krátko po prepustení z výkonu trestu sa zamestnal v Českej republike v meste Most, kde v čistom zarobí 25.000,- Kč mesačne, býva u kamaráta v Liberci, ktorému za bývanie neplatí nič, do práce cestuje zadarmo firemným autom, výdavky má len pri cestách na Slovensko autobusom za jednu cestu 2 x 800,- Kč, pričom dva týždne pracuje a 10 dní má voľno, vtedy cestuje na Slovensko. Majetok väčšej hodnoty otec nevlastní, nemá ani žiadne dlhy ani iné vyživovacie povinnosti. S dcérou U. sa otec stretával počas výkonu trestu odňatia slobody len po dobu asi siedmich mesiacov, kým bol umiestnený v Rimavskej Sobote, pred nástupom výkonu trestu sa s dcérou stretávali častejšie. Ak by U. bola zverená do osobnej starostlivosti matky, svoje právo stretávať sa s dcérou upraviť nenavrholal a ponechal to na dohodu s matkou dieťaťa.

10. Maloletá U. býva v súčasnosti u svojej starej matky a jej manžela v dvojizbovom byte v Sirku, v školskom roku 2018/2019 je žiačkou druhej triedy základnej školy v Sirku. Príjem rodiny starej matky pozostáva z invalidného dôchodku X. Č.R. vo výške 350,- Eur mesačne, stará matka V. Č. poberá iba príspevok k náhradnej osobnej starostlivosti a prídavok na dieťa spolu vo výške 109,- Eur mesačne a minimálne výživné od matky maloletej U. vo výške 28,- Eur mesačne.

11. Podľa § 47 ods. 1 písm. d) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

12. Už v konaní vedenom pod sp. zn. 6P/61/2017 mal súd preukázané, že hoci matka má k svojej dcére pozitívny vzťah a túži byť s ňou v intenzívnom kontakte, pričom matka prejavuje aj ochotu ku komunikácii so starou matkou dieťaťa, je to práve osoba starej matky, ktorá má silný odmietavý postoj voči matke dieťaťa aj voči spolupráci so psychologičkou, stará matka dieťaťa svojím správaním podporuje v maloletej U. negatívne vnímanie matky, čo má z dlhodobého hľadiska nepriaznivý vplyv na psychický vývin dieťaťa. Strata užšieho kontaktu medzi matkou a dieťaťom pritom nenastala na základe svojvoľného rozhodnutia matky, ale výlučne v dôsledku nepriaznivej osobnej a rodinnej situácie matky, ktorá nadviazala vzťah s F. V., u ktorého aj s deťmi bývala, tento sa však voči matke dieťaťa aj voči jej staršej dcére Z. opakovane dopúšťal konania kvalifikovaného ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/54/2017. Matka po opustení spoločnej domácnosti s F. V. v dôsledku svojej nepriaznivej sociálnej situácie spôsobenej nezamestnanosťou a nedostatočným príjmom nedokázala sa sama postarať o svoje tri maloleté deti, keďže ani ich traja otcovia matke výživné na svoje deti neplatili. Nevidiac iné východisko, obrátila sa aj sama matka na súd s návrhom na odňatie detí z jej osobnej starostlivosti, o ktorom bolo rozhodnuté v konaní vedenom pod sp. zn. 6P/26/2016 zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. Formy náhradnej starostlivosti nad maloletými deťmi predstavujú inštitucionalizovanú pomoc a podporu rodinám, ktoré svoju z rôznych dôvodov nepriaznivú situáciu nie sú schopné zvládnuť a postarať sa o svoje maloleté deti. Všetky formy náhradnej starostlivosti sú však len inštitútmi subsidiárnymi, ktoré ako dočasné opatrenie majú trvať len z nevyhnutných dôvodov a po nevyhnutný čas v prípadoch, ak rodičia osobnú starostlivosť nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť (§ 44 ods. 1 Zákona o rodine). Ich základným spoločným cieľom je poskytnutie pomoci pri obnovení pôvodnej rodiny a v končenom dôsledku návrat maloletých detí späť do starostlivosti svojich vlastných rodičov. Prednosť má pritom pred inými opatreniami zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti príbuzných okrem iného aj z dôvodu, že pri starostlivosti príbuzných osôb je vyšší predpoklad zachovania osobných a rodinných väzieb maloletého dieťaťa k svojim rodičom a ostatným rodinným príslušníkom. Tento predpoklad však v prípade starej matky maloletej U. nebol naplnený, ale skôr zmarený. Stará matka dieťaťa pritom svoj postoj voči matke dieťaťa a k výkonu náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú U. nezmenila ani pod vplyvom konania vedeného pod sp. zn. 6P/61/2017, v ktorom sa matka domáhala aspoň úpravy svojho práva stretávať sa so svojou dcérou, hoci najradšej by bola, keby jej dcéra bola zverená späť do osobnej starostlivosti.

13. Matka maloletých detí svoju osobnú sociálnu situáciu vyriešila už začiatkom roka 2017, kedy sa odsťahovala do Českej republiky, kde sa riadne zamestnala, dosahuje pravidelný príjem, a má tu prenajatý byt, v ktorom má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť o svoje maloleté deti. Na tomto základe už v predchádzajúcich konaniach sp. zn. 4P/35/2017 a sp. zn. 6P/1/2018 dve staršie maloleté deti Z. L. Q. boli postupne z náhradnej osobnej starostlivosti starej matky maloletého Q. E. V. vrátené späť do osobnej starostlivosti matky, pričom návrat maloletých detí k ich matke prebehol úplne bez problémov okrem iného aj preto, lebo pani E. V. udržiavanie kontaktu medzi matkou a jej maloletými deťmi umožňovala a podporovala. Stará matka maloletej U. však svoju úlohu osoby vykonávajúcej náhradnú osobnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom v tomto smere nezvládla, kontakt maloletej Dominiky s jej matkou nepodporovala a neumožňovala (hoci stará matka tvrdí, že záujem kontaktovať dieťa nemala jeho matka), čo vyplýva aj zo správania a prezentácie osobnosti starej matky na pojednávaníach a pri psychologických vyšetreniach. Na základe záverov vykonaného dokazovania vo veci sp. zn. 6P/61/2017 psychologickým vyšetrením maloletej U. psychologičkou referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Revúca ako aj v tomto konaní nariadeným a vykonaným znaleckým dokazovaním mal súd dostatočne preukázané, že ďalšie trvanie náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú U. jej starou matkou nie je vhodné s ohľadom na dôsledky na psychologickom stave maloletého dieťaťa spôsobené postojmi starej matky voči matke maloletého dieťaťa, ktoré maloletá U. nekriticky prijíma a svoju matku preto odmieta, hoci to nezodpovedá jej vlastným vnútorným postojom. Hoci starostlivosti starej matky o fyzické potreby dieťaťa nemožno

vytknúť žiadne nedostatky, znaleckým skúmaním bol u maloletej U. zistený deficit lásky, ktorý dokáže odstrániť iba jej vlastná matka. Starostlivosť o dieťa nemožno redukovať výlučne na zabezpečenie jeho základných fyziologických potrieb. Rovnako dôležité, ak nie ešte dôležitejšie, je zabezpečenie realizácie potrieb citových vzťahov maloletého dieťaťa, z nich najdôležitejším je vzťah dieťaťa k jeho matke. Tento vzťah v žiadnom prípade nie je možné nahradiť vzťahom dieťaťa k inej osobe, hoci by bola jeho starou matkou. Znaleckým dokazovaním pritom bolo zistené, že konanie starej matky u maloletej U. vyvoláva práve deficit lásky, ktorý dokáže saturovať iba matka dieťaťa. Aj podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú práve rodičia a nie aj iné osoby, hoci by išlo o najbližších príbuzných v priamom rade. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa a aj v iných právnych predpisoch. Základným právom dieťaťa pritom je právo na zachovanie a rozvíjanie jeho vzťahu k rodičom až potom k ostatným príbuzným. Tomuto cieľu však odporuje nekritické preberanie postojov starej matky maloletým dieťaťom, ktoré svoju matku odmieta iba preto, aby neodporovalo postojom starej matky, u ktorej dieťa býva a pociťuje voči nej prirodzenú lásku a rešpekt. Takto vyvolaný vnútorný konflikt maloletého dieťaťa spôsobuje ďalšie rany v psychike dieťaťa, v dôsledku čoho náhradnú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa nemôže naďalej vykonávať stará matka dieťaťa. Toto zistenie, ako aj skutočnosť, že sociálne pomery matky maloletého dieťaťa sa zásadne zmenili, a napokon aj skutočnosť, že otec maloletého dieťaťa bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, znamenajú, že ďalší výkon náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom už nie je vhodný resp. potrebný. Preto súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú nad maloletým dieťaťom: U. M., S.. XX.XX.XXXX, rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 6P/26/2016-65 zo dňa 21.06.2016.

14. Pri rozhodovaní o ďalšom výkone starostlivosti o maloleté dieťa jeho rodičmi súd vzal do úvahy nepriaznivé následky negatívneho pôsobenia starej matky na psychický stav maloletého dieťaťa, v dôsledku čoho zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jeho otcovi neprichádza do úvahy, pretože vzhľadom na jeho súčasný spôsob života, keď striedavo pracuje v Českej republike po dobu dvoch týždňov a do miesta trvalého pobytu v Sirku sa vracia na dobu 10 dní, by fakticky osobnú starostlivosť o dieťa vykonávala opäť jeho stará matka, čo ako už bolo uvedené vyššie naďalej nie je vhodné. Faktická starostlivosť starej matky o dieťa by pritom prichádzala do úvahy aj v prípade, ak by sa otec kvôli zvereniu dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti zamestnal v mieste bydliska. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že matka maloletého dieťaťa si zabezpečila plnohodnotné bytové podmienky vyhovujúce starostlivosti o maloleté deti, matka je riadne zamestnaná a dosahuje stabilný príjem, v mieste svojho súčasného bydliska matka vie zabezpečiť dochádzku maloletej U. do školy, pričom matke nič nebráni o dieťa riadne sa starať. Podľa záverov psychologického posúdenia psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Revúca aj znalkyňou z odboru klinická psychológia detí aj dospelých Mgr. Ivetou Snitkovou, matka má k svojej dcére pozitívny vzťah a túži byť s ňou v intenzívnom kontakte, počas vyšetrenia bola ústretová a trpezlivá, je diferencovanou citlivou osobnosťou so schopnosťou empatického prístupu a utvárania pozitívnych vzťahov a dokáže naplniť zistený deficit lásky u maloletej U.. Keďže aj podľa záverov odborného vyjadrenia ustanovenej znalkyne je vzhľadom na okolnosti a aktuálny stav psychiky dieťaťa vhodné až potrebné zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky, súd maloletú U. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá už v súčasnosti sa stará o svoje dve staršie maloleté deti, pričom v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Na základe odporúčaného poskytnutia odbornej pomoci pre zvládnutie zmeny výchovného prostredia maloletou U., súd matke uložil povinnosť v procese adaptácie maloletého dieťaťa spolupracovať so psychológom a do troch mesiacov od prevzatia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti zaslať súdu správu psychológa o priebehu a výsledku adaptácie maloletého dieťaťa.

15. Otec maloletého dieťaťa po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa zamestnal v Českej republike v meste Most, kde dosahuje čistý príjem 25.000,- Kč mesačne, výdavky má len na cestu na Slovensko približne dvakrát do mesiaca spolu vo výške 3.200,- Kč, iné výdavky nemá (bývanie a cestu do práce má zadarmo), majetok väčšej hodnoty nevlastní, nemá ani žiadne dlhy ani iné vyživovacie povinnosti. Na základe takto zistených osobných a majetkových pomerov otca je podľa § 62 ods. 2 a ods. 4 Zákona o rodine v možnostiach a schopnostiach otca plniť si svoju jedinú zákonnú vyživovaciu povinnosť voči dcére U. v rozsahu 10 % disponibilného príjmu otca čo predstavuje po odpočítaní výdavkov 3.200,- Kč z čistého príjmu 25.000,- Kč sumu vo výške 2.180,- Kč v prepočte kurzom 26 CZK/EUR sumu vo výške 83,- Eur mesačne. Takto určené výživné zodpovedá aj veku a potrebám maloletého

dieťaťa a zároveň je aj vyjadrením podielu dieťaťa na životnej úrovni svojho rodiča. Určené výživné je podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine otec povinný platiť vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje matke maloletého dieťaťa.

16.Právo otca stretávať sa s maloletými dieťaťom v prípade jeho zverenie do osobnej starostlivosti matky účastníci konania upraviť nenavrhovali, preto súd podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine o úprave práva otca stretávať s maloletým dieťaťom nerozhodoval. Takýto návrh nebol podaný ani ohľadom starej matky dieťaťa, preto ani o jej práve stretávať sa s maloletým dieťaťom súd nerozhodoval.

17.O trovách konania účastníkov (matky, otca, kolízneho opatrovníka a starých rodičov dieťaťa) súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, pretože súd nezistil žiadny dôvod pre priznanie práva na náhradu trov konania vzhľadom na okolnosti prípadu (§ 55 CMP), pričom žiadny z účastníkov konania si právo na náhradu trov konania ani neuplatňoval.

18.Vzhľadom na zistenú zmenu v majetkových pomeroch otca, ktorý sa krátko po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa zamestnal v Českej republike a dosahuje čistý príjem 25.000,- Kč mesačne, otcovi súd podľa § 254 ods. 2 CSP odňal oslobodenie od súdnych poplatkov priznané mu uznesením Okresného súdu Revúca č.k. 8P/51/2018-18 zo dňa 16.10.2018, ktorým bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie. U ostatných účastníkov konania zmena pomerov rozhodujúcich pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov nenastala, preto u ostatných účastníkov konania súd priznané oslobodenie od súdnych poplatkov ponechal v platnosti.

19.Štátu v konaní vznikli trovy konania spočívajúce v trovách znaleckého dokazovania vo výške 236,40 Eur. O týchto trovách konania štátu súd rozhodol tak, že otcovi uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v rozsahu jednej polovice t.j. v sume 118,20 Eur na účet Okresného súdu Revúca v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti (v rozsahu druhej polovice trov konania štátu, u ktorej by prichádzala o úvahy ich náhrada matkou) súd štátu náhradu trov konania nepriznal z dôvodu priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov matke maloletého dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Revúca do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, spisovú značku konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a podpis. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku, ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkazom pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.